

**Lansering av regjeringens Kinastrategi, Oslo 14. august 2007.
Utenriksminister Jonas Gahr Støres innledning.**

**Momenter for powerpointpresentasjonen (se denne).
Sjekkes mot fremføring.**

1.
 - Ønske velkommen til dette første møtet i Kinaforum.
 - Stor og bred deltakelse – fra Amnesty via Forleggerforeningen, høyskolene, Kongsberg Automotive og Mills til WWF – viser den brede kontaktflaten med Kina.
2.
 - Om Kinaforum og Kinastrategiens mål:
 - Utgangspunktet for Regjeringens Kinastrategi: utviklingen i Asia generelt og Kina spesielt. Nye utfordringer og muligheter for Norge.
 - Tidligere Kinastrategi, UD's strategi. Fra 2001, etter oppfordring fra daværende stortingsrepresentant Erik Solheim.
 - Den nye Kinastrategien er Regjeringens Kinastrategi. Mange tilstede deltatt i utformingen. Verdsetter deres innspill.
 - Mål med strategien er skarpere fokus, samordning og synergieffekter på norsk side.
3.
 - Panelet vil svare på spørsmål om samarbeidet med Kina innenfor sine ansvarsområder: Statssekretær Espen Barth-Eide (FD), statssekretær Roger Schjerva (FIN), statssekretær Per Bottolf Maurseth (KD), statssekretær Henriette Westhrin (MD), statssekretær Frode Berge (NHD), statssekretær Anita Utseth (OED) og ambassadør Tor Christian Hildan.
4.
 - Om Asia og Kina:
 - Det geopolitiske tyngdepunktet er i ferd med å flytte seg til Asia.
 - Sikkerhetspolitikken flyttet til Asia – f.eks. Afghanistan og alle de utfordringer med opprinnelse der.
 - Spenning knyttet til Kina som regional aktør.

- Kina med stor tyngde på nær alle utenrikspolitiske områder, sml. Nord-Korea, Kina i Afrika, Darfur.

5.

- Kina sentral bidragsyter til internasjonale operasjoner.
- Ikke én kinesisk soldat drept utenfor landets grenser siste 20 år (PRIO).
- Om 15 til 20 år vil det asiatiske kontinent ha høyere BNP enn de andre kontinentene. Dette skyldes i hovedsak Kina.
- Kina har på 20 år gjennomgått en industrialisering tilsvarende den vestlige land brukte 100 år på (Der Spiegel).
- Kina: De siste 20 årene løftet 200 mill. mennesker ut av fattigdom, opp mot 200 mill. fortsatt i ekstrem fattigdom (kinesiske myndigheters tall).

6.

- Kina har siste 20 år hatt vekstrate på 10 % i gjennomsnitt (OECD).
- Store og økende økonomiske forskjeller: Shanghai på nivå som Portugal (rangert som nr. 27), Kinas fattigste provins Guizhou på samme nivå som Namibia (rangert som nr. 125) (FNs Human Development Report, 2005).
- Kinas økonomiske utvikling sterkt koblet til verdensøkonomien. Særlig USAs økonomi sammenvevd med den kinesiske.
- Kina nest største eier av amerikansk gjeld, etter Japan. Handelsoverskudd med USA når USD 270 mrd i 2007.

7.

- Valutareserver på USD 1,3 billioner.
- Kina har i år forbigått USA som verdens største utslippsland av klimagasser.
- Vi er med andre ord på alle måter i et skjebnefellesskap med Kina.
- Hvordan Kina styrer sin utvikling spørsmål av stor betydning, også for Norge.
- Samme gjelder spørsmålet om hvordan Kina gjør sin økte politiske tyngde og internasjonale innflytelse gjeldende, fast medlem av FNs Sikkerhetsråd.

8.

- Likeledes hvordan Kina vil utøve og respektere forpliktelsene i WTO.

- Kinas økte geopolitiske rolle og betydning vil få konsekvenser for den sikkerhetspolitiske situasjonen regionalt og globalt.
- Litt om Norge og Kina:
- Premiss for vårt bilaterale forhold: ett-Kina politikken.
- Forholdet stadig tettere, Kina stadig viktigere samarbeidspartner.
- Dere som er her viser til fulle hvor omfattende dette samarbeidet er, på nærmest alle områder og nivåer.

9.

- o Norges viktigste handelspartner i Asia. Import: 5,8 %, eksport: 1,4 % (shipping og tjenester ikke inkl.).
- o Miljø og klima, menneskerettigheter, internasjonale spørsmål i fokus.
- o Mange aktører på norsk side. Dette er positivt.
- o Kinesiske studenter den største kontingenten av utenlandske studenter i Norge, ca. 1100.
- o Forventet årlig vekst på 50 % i turisme til Norge (utgjør foreløpig kun 1 % av hotelldøgn).

10.

- o Utstrakt besøksvirksomhet på politisk nivå.
- o Aktivt besøksdiplomati fra Kina til Norge siden tidlig 1990-tall.
- o 70 offisielle kinesiske delegasjoner besøkte Norge i 2006.
- o Planlagte kinabesøk 2007/2008:
- o Utenriksministeren, Samferdselsministeren, Kunnskapsministeren, Olje- og energiminister, Stortingets kommunalkomiteé.
- o Bli bedre til å bruke besøk strategisk.

11.

- o Hvorfor ny Kina-strategi?
- o Strategien er en klargjøring av hvilke områder det offentlige kan tilføre en merverdi på.

- o Ønsker å konsentrere innsatsen innenfor områder der Norge og Kina har overlappende interesser, der Kina har behov og Norge har særlig ressurser, og omvendt.
- o Men: La "hundre blomster blomstre". Ikke overstyre alle de som ønsker å engasjere seg i og med Kina.
- o Men være strategiske, satse sammen.

12.

- o Må erkjenne: "Alle" land har en Kina-strategi. For å lykkes må vi være strategiske på de områdene vi velger å satse på sammen.
- o Kinastrategiens satsningsområder:
- o Handel: Vekt på økt markedsadgang for norske varer og tjenester.
- o Fokus på klima og miljø.
- o Styrket demokrati og menneskerettigheter.
- o En mer rettferdig fordeling av velferdsgoder og ressurser.
- o Styrket samarbeid om internasjonale spørsmål.

13.

- o Virkemidler: Styrket bemanning ute. Styrket norsk representasjon i Kina og økt kompetanse hjemme viktige virkemidler for å gjennomføre strategien.
- o Vi vil opprette en ny stasjon i Sør-Kina. Guangzhou, Guangdong-provinsen.
- o Sør-Kina er landets mest dynamiske region.
- o Pearl River Delta ca. 3 % av Kinas befolkning. Står for over 35 % av Kinas eksport. Ca. 30 % av utenlandske investeringene inn i Kina går til Sør-Kina. Voksende marked for norsk sjømat og turisme.

14.

- o Har i år styrket bemanningen ved GK Shanghai på visumsiden (ny utsendt medarbeider).
- o Vil neste år øke bemanningen ved ambassaden i Beijing med ytterligere én utsendt på handel/økonomi-siden, ny utsendt stilling på klima/bistands-området og en ny lokalansatt.
- o Styrket kompetanse hjemme:

- o På hjemmebane styrket kinakompetansen ved å rekruttere kinesisktalende til Kina-desken.
- o Andre år på rad tatt opp en kinesisktalende aspirant til utenrikstjenesten.

15.

- o Ved å sende ansatte til Beijing på sommerkurs i kinesisk språkopplæring.
- o Til enhver tid to norske praktikanter ved ambassaden. Begynner å gi resultater. Nå taler fire av de utsendte i Beijing kinesisk.
- o Fra før opprettet Kina-gruppe på myndighetsnivå, for å bedre informasjonsutvekslingen mellom departementene og øke forståelsen for hva som skjer i Kina og hva det innebærer for Norge.
- o Til denne inviteres ofte utenlandske forskere, og vi involverer også norsk ekspertise.
- o Nytt virkemiddel altså Kina-forum, for bedre samordning og kontakt norske aktører imellom.

16.

- o Satsningsområde: Økonomisk samkvem.
- o Kina viktigste handelspartner i Asia, femte største leverandør av tradisjonelle varer.
- o Regjeringen vil samarbeide med norsk næringsliv for å bidra til best mulige rammebetingelser og forutsigbarhet for norske bedrifter.
- o Handelen med Kina raskt økende, handelsavtale kan gi ytterligere løft for Norge ved å gi norske bedrifter fordelaktige vilkår i det kinesiske markedet samt å legge til rette for økt import fra Kina.
- o Norge og Kina godt i gang med å utrede grunnlaget for å starte frihandelsforhandlinger.

17.

- o Studien analyserer områder som kan bli omfattet av framtidig FTA.
- o F.eks.: handel med varer og tjenester, investeringer, immaterielle rettigheter, handelsforenkling, e-handel, samarbeid mellom små og mellomstore bedrifter og miljø- og teknologisamarbeid.
- o Norges forhandlingsleder er tidl. ambassadør til Kina, Haakon B. Hjelde.

- o Norge vil delta på verdensutstillingen i Shanghai i 2010. Vært i tett dialog med næringslivet, og laget konsept som ivaretar næringslivets interesser og er i tråd med Kinastrategiens prioriteringer.
- o I handel med Kina: Også vekt på arbeidstageres rettigheter og bedrifters samfunnsansvar.

18.

- o Satsningsområde: Bærekraftig utvikling: Kinas økonomiske vekst medført enorme miljøutfordringer.
- o Denne utviklingen påvirker miljø og klima regionalt og globalt, og Kina kan ikke løse problemene på egen hånd.
- o Globale klima og miljø avhengig av at Kina gjennomfører omdreining til bærekraftig utvikling. Felles interesse å samarbeide om løsninger.
- o Med den økonomiske veksten følger økende energibehov. Inneværende 5-årsplan (2006-2010) svært ambisiøs målsetning om 20 % reduksjon av energiforbruket.

19.

- o 20 % av landets energiforbruk skal dekkes gjennom fornybare kilder innen 2020.
- o Store muligheter for norske teknologi, CO2-fangst og lagring et eksempel.
- o Viktig å engasjere Kina i post-Kyoto-mekanismer.

20.

- o Satsningsområde: Menneskerettigheter og demokrati.
- o På mange felt siste år vært positiv utvikling for MR-situasjonen i Kina. Samtidig mye som fortsatt grunn til bekymring.
- o MR-dialogen tuftet på prinsippet om gjensidig utbytte, læring og utveksling av ideer og erfaringer. Hovedmålsetting med MR-dialogen er, gjennom dialog og prosjektsamarbeid, bidra til utvikling av godt styresett og respekt for MR i Kina.

21.

- o Markerer 10 år med MR-dialog med Kina i år. Siden 1997 hatt MR-dialog med Kina med årlige rundebord.
- o I møtene deltar en rekke eksperter fra andre departementer, statlige institusjoner, frivillige organisasjoner og det sivile samfunn.

- o Neste runde i Oslo i september.
- o Vi vil styrke dialogen, og støtte opp om samarbeid på organisasjons- og prosjektnivå.

22.

- o Satsningsområde: Rettferdig fordeling.
- o Økonomiske forskjellene i Kina, mellom individer, by og land, og regioner, økt dramatisk siste årene. Kinesiske myndigheter vektlegger rettferdig fordeling i sin politikk.
- o Har i denne sammenheng uttrykt interesse for den nordiske samfunnsmodellen. I denne forbindelse besøker den sentrale Partiskolen Norge i neste måned.
- o Norge vil støtte Kina i utviklingen av samfunnsmodell med større vekt på fordelingspolitikk, offentlige velferdsordninger, trepartssamarbeid i arbeidslivet, likestilling og bred folkelig deltakelse i et aktivt sivilt samfunn. Også styrke samarbeidet med Kina om anti-korrupsjon.

23.

- o Satsningsområde: Internasjonale spørsmål:
- o Kina i ferd med å gjeninnnta rettmessige plass på globale arena.
- o Stadig viktigere premissleverandør i internasjonale spørsmål, f.eks. i FNs Sikkerhetsråd.
- o Svært viktig rolle som tilrettelegger og pådriver i 6-partsforhandlingene om Nord-Koreas atomprogram.
- o Betydelig innflytelse mht. å finne løsning på situasjonen med Irans atomprogram og konflikten i Darfur.
- o Norge og Kina begge opptatt av en FN-ledet verdensorden forankret i multilaterale kjøreregler.

24.

- o Derfor i begge lands interesse å styrke den bilaterale dialogen om internasjonale spørsmål.
- o Det gjelder sikkerhetspolitikk, konfliktforebygging, internasjonale menneskerettigheter, fredsbevaring, globale miljø- og klimautfordringer og handels- og utviklingsspørsmål.

- o Kina er også betydelig aktør i mange afrikanske land, som bistandsgiver og handelspartner.
- o Kina har gjennomført den raskeste fattigdomsbekjempelsen verden noen gang har sett, en erfaring som kan være svært nyttig for mange afrikanske utviklingsland.
- o Norge lang erfaring som bistandsgiver. Godt grunnlag for samarbeid.

25.

- o Avrundning: Avslutningsvis: Betydningen av utdanning, forskning og kultursamarbeid som pilarer i samarbeidet.
- o Uvurderlig bidrag til kinakompetanse i Norge og norgeskompetanse i Kina.
- o Forskning og kultur: Også viktige virkemidler for å utvide og styrke samarbeidet på de prioriterte samarbeidsområdene.
- o Fleste norske læresteder på høyskolenivå har allerede etablert et aktivt samarbeid med kinesiske utdanningsinstitusjoner.

26.

- o Regjeringens Kinastrategi:
- o Regjeringen ønsker med strategien altså å oppnå skarpere fokus, økt samordning og synergieffekter på norsk side.
- o Viktigste mål på kort sikt for å oppnå dette, er å få på plass en frihandelsavtale med Kina, en rammeavtale om klimasamarbeid, en forskningsavtale og gjennomføre et utenriksministerbesøk.
- o Vi ser fram til å samarbeide med dere om dette.

Sammendrag og stikkord for utenriksminister Støres presentasjon:

- o "Kina er verdens fabrikk". Veksten i Kina påvirker oljearbeideren i Nordsjøen, fiskeren på Sunnmørskysten, og er en utfordring for den norske industriarbeideren.
- o "Vi møter Kina hver dag", gjennom klær, leker, elektronikk.
- o "Den doble Kinaeffekten": Billige varer fra Kina holder prisene nede i Norge, høy vekst i Kina driver prisene på våre varer (inkl. olje) opp.

- o "Løsningen for klimaet ligger i Kina". Kinas vekst er en utfordring for miljøet. Norge kan og vil bidra. Kinapolitikken må fange hele bredden av norske interesser.
- o Ti år med MR-dialog er små skritt – men i riktig retning. Alternativet er ingen dialog og heller ingen påvirkning. Økt samarbeid med Kina gir oss bedre mulighet til langsiktig påvirkning. Vi vil fortsette å ta opp enkeltsaker. Mange oppfatter at konsensus er dialogens mål. Det er ikke nødvendigvis riktig. Dialogen har rom for uenighet. Særlig gjelder det en tillitsfull dialog som den vi har med Kina.
- o Kina fører nå en mer aktiv utenrikspolitikk: Darfur og Nord-Korea. Kina er en gjenreist stormakt. Landet er Norges viktigste handelspartner i Asia og en slagkraftig aktør på den globale arena. Dette krever vår oppmerksomhet og engasjement.
- o Styrket tilstedeværelse ute – mer kompetanse hjemme. Vi etablerer nytt GK i Guangzhou. Påvirker rekruttering inn i utenrikstjenesten. Språkkunnskaper.